

Megjelenik minden kedden.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőháza (Kordeck-utca, 16. az.) intéseiműk.

Bérmunkálatok levélkeket nem fogadjunk el.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt
Fél évre 3 " "
Negyed évre 1 " 50 kr.

Hirdetések díja:

öt hasábos petit sor 5 kr.

NYLTÉR:

három hasábos petit sor 15 kr.

KASSA és VIDÉKE

Politikai és vegyestartalmu hetilap.

A szépezi gazdasági egyesület közlönye.

Az előzetési pénzek és hirdelési díjak,

általában a lap anyagi részét illető közlemények a kiadó-hivatalhoz (Pannónia könyvnyomda és kiadó-részvényszerűség) intézendők.

Hirdetményeket elfogad:

Hannsenstein és Vogler Budapeston, Bécsben, Berlinben, Münchenben, majnai Frankfurtban, Stuttgartban, Hamburgban és Bernben. *Mosse Rudolf* Bécsben, Prágában, Münchenben, Hamburgban, Nürnbergben, majnai Frankfurtban, Strassburgban, Berlinben, Zürichben, Borszólóban és Nürnbergben. *Laug L.* nemzetközi hirdetési irodája Budapeston. *A délnémet hird. iroda* Stuttgartban. *A Jülyerfeld könyvkereskedés* Frankfurt-on. *Schlotta E.* Prémában, *Fort Jenő* Lipcsében.

Az országgyűlés egybehívása.

A legmagasb rendelet, melylyel ő cs. és apostoli kir. Felsége a következő országgyűlést auguszt. 28-ára Budapestre egybehívni méltóztatik, — f. évi május 25-én kelt és iratott alá.

Alkotmányos érületünket fokozólag emelkedik ki a legmagasabb rendeltől kiváltságos auguszt. törvény- és alkotmányosság, mely a „legelső magyar ember”, ő Felséget, szeretett királyunkat oly nagyszerűen s alattvalók föllekesítőleg jellemzi.

„Uralkodói köteleminkhez tartozván — mondja a rendelet — az ország törvényeinek hű és pontos végrehajtása fölött öröködni; miután az 1848. évi IV. t. c. 1. §. az országgyűlést évenként Pestre egybehívati rendeli s miután számos, függőben levő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürögösen követelik; minisztertanácsunk elterjesztése folytán elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a f. évi kisasszonyhava 28-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest fővárosba egybehívjuk.”

Kiemelkedik másrészt, mint indok: számos függőben levő kérdés mielőbbi megoldása és mint cél: a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei előmozdítása.

A fejedelmi kegy, a fejedelmi jóság s a fejedelmekben a törvényesség követelményeihez való határozott alkalmazkodás mindenesetre első sorban van hivatva arra, hogy az alkotmányra, a törvények- és kötelességekre nevezve az alattvalók mindegyikének szívében sympathiát is gerjesszen, mint nagy Széchenyink mondá: „Nem elég mai időkben törvényeket írni; de azok iránt sympathiát is kell gerjeszteni.”

E meghívó levéllel kapcsolatosan küldetett meg az ország valamennyi törvényhatóságának a belügyminiszternek a választások intézésével tüzetesebben foglalkozó körrendelete is.

Két irányban terjedő intézkedést s két figyelemzetést különböztethetünk meg ebben.

Az első intézkedés, szem előtt tartva, hogy a kiválólag mezei gazdálkodással foglalkozó választók érdekében nagyon kívánatos, mikép az általános képviselőválasztások az aratási nagy munkaidő bekövetkezése előtt foganatosíttassanak, szem előtt tartva továbbá, hogy a választók állandó névjegyzékéi máris összeállítva, vagy június hó vége előtt a központi választmányok legnagyobb része által kétségtelenül összeállítva lesznek, — az általános képviselőválasztásokra a folyó évi július hó 1—10-ig terjedő tíz napi időközött tűzi ki határidőül.

A választási határidő iránti intézkedés eddig a központi választmányok saját hatáskörébe tartozott, melyekre korlátozólag a törvény csak annyiban hatott, hogy ki volt mondva, hogy az az országgyűlés megnyitását legalább 4 héttel előzze meg.

Az 1874. 33. t. c. 56. §-ának rendelete szerint azonban a választásokra a belügyér 10 napi határidőt tűz ki oly módon, hogy az e tárgyban kibocsátandó rendeletnek a hivatalos lapban közzétételétől, a választásra kitűzött határidő zarnappáig legalább 30 napi időköz legyen s a választások befejezésétől az országgyűlés megnyitásáig legalább 10 napi időköz maradjon. A választások a belügyminiszter által kitűzött 10 napi határidőn belül minden területben megtartandók.

A központi választmányoknak csak a választások napjának ezen tíz napi határidőn belül való meghatározása maradt fen.

Erre nézve az érintett első intézkedés meghagyja a központi választmányoknak, hogy a királyi meghívó levélnek az illető közgyűlésen történt kihirdetése után következő napon azonnal összeülvén, az általános választások napját a törvényes s a miniszter által kijelölt fenebbi tíz napi határidőn belül — gondoskodván egyuttal a határnapok kellő közzétételéről — tűzzék ki és ugyanaz alkalommal minden választókerület részére a választás vezérlétére az elnököt, jegyzőt és a szükséges számú helyetteseket választassák meg s a választás-igényelte

miúden törvényes intézkedést megtenni el ne mulasztanak.

Az első figyelemzetésben pedig, appellálva a központi választmányok tagjainak köteleességére, a belügyér azon várakozásnak ad kifejezést, hogy miután a törvény szerént a választások vezetése a központi választmányok kezébe van letéve, azok, átharva ezen megbízatás fontosságától s az ezzel járó felelősség érzetétől, hazafias buzgalommal minden ügyeket oda fogják irányozni, hogy a választások a törvényben megszabott s a legszebb polgári jog gyakorlatához méltó módon és rendben eszközöltesse.

Mind a második intézkedés, mind a figyelemzetés azon törvényhatóságokra vonatkozik, melyek választóinak névjegyzékéi a belügyminiszteriumhoz eddig föl nem terjesztettek. Ezekre nézve a központi választmányoknak meg van hagyva, hogy késedelem nélkül jelentést tegyenek: vajjon az állandó névjegyzék összeállítása lehető lesz-e úgy, hogy a választási határnap kitűzése iránti fenebbi felhívásnak megfelelhessenek. Ha ez nem lehet, e törvényhatóságok a miniszter által kitűzendő határidőről utólag fognak értesíteni. Egyébiránt az ily törvényhatóságok központi választmányok mind felhívattak, hogy az előkészületeket erényedtetlenül akkép intézzék, hogy a választási határidő rajok nézve is mindenesetre úgy tűzethessék ki, hogy a választások befejezésétől az országgyűlés megnyitásáig tíz napi időköz maradjon. Ez okból kötelességük a központi választmányoknak mihelyt az állandó névjegyzék elkészültének időpontjáról tájékozva lesznek, erről a miniszternek jelentést tenni.

Értesítettek e központi választmányok, hogy azon esetben, ha a határozataik ellen a curiához fölterjesztendő felelvételek ahhoz június 20-án reggel tetteleg fölérkeznek, az által haladéktalanul elintéztetvén a központi választmányoknak június 28-áig visszaküldetnek.

Az országgyűlés összejövetelét föltételező közvetlen lépések tehát a Felső és a kormány részéről a fenebbiekben meg vannak téve. A sor most a központi választmányokon és rajtuk választó polgárokon van, hogy a választások csakugyan „a legszebb polgári jog gyakorlatához méltó módon” és a szabadelvű párt jóakaratu törekvéseinek megfelelően az ország erkölcsi és anyagi érdekei javára eszközöltesse.

— Az orsz. szabadelvű párt végrehajtó bizottsága és vidéki körök közti összeköttetés még nagyon laza. A szabadelvű párt mint ilyen számos vidéken még nincs is constituálva, s így nagyon nehéz megtalálni az összekött. kapcsot a fővárosban székelő végrehajtó bizottság és a vidék közt. A végrehajtó bizottság most felszólítja a vidéki körök elnökeit, tegyenek jelentést a pártmunkalmakról és jelöltekéről. Több helyről már beérkeztek ily jelentések. A végrehajtó bizottság ma még igen kevesével van tájékozva az országban folyó pártmunkalmakról. „N. H.”

— A helybelli szabadelvű párt választmánya e hó 3-án tartott ülésében a párttagok összejövetésének teendőivel s a választók névjegyzékének több példányban való kinyomtatásával az Eder Ó., Kain D., Langh I., Pocsatko K., Schitbeck M. és Szilcz I. tagokból alkotott végrehajtó bizottságot bízta meg. Elhatározta a párttagoknak a képviselő felállítását véget e hó 6-án tartandó közgyűlésre való egybehívását. A „K. és V.” című hetilapot közönlényül fogadta s Szilcz I. indítványára annak szellemi és anyagi felkarolását mondta ki. — Vasárnapra, azaz 6-ára, délelőtti 11 órára a párt a nagy-kaszinó nagy termébe meg is hívott. Nem nagy számú, de mindenesetre szép közönség jelent meg. Iparosok, kereskedők, ügyvédek, tanárok, tisztviselők szép számmal voltak. Sajnálódni, hogy kivált a külvárosi polgárság e közgyűléstől távol tartózkodott. Szem elől téveszti, hogy zilált viszonyainkat csak is a mostani erőlyes kormány s az annak háta mögött álló országgyűlési többség lehet

képes az ország anyagi és erkölcsi javának előmozdítására rendezni! Visszavonó, meghasonlásra hajló, egymástól idegenkedő s a kormány iránt bizalmatlankodó nép vagyunk épen midőn legnagyobb szükségünk volna és van az egyetértésre, összetartásra, a kormány támogatására. — A közgyűlést Juhász Mihály másodolnok nyitotta meg. Beszédében rámutatott azon törekvése, melyet az előbbi két választás alkalmával kifejtetni siettünk, mert folyton nézetben voltunk, hogy az ország gyűlése és e gyűlés többségének igen fontos és életbevágó kérdéseket kell megoldania. A mai helyzet sokkal fontosabb még az eddigiekénél. Tudjuk viszonyaink rendezetlenségét, ismerjük közgazdaságunk tökélytelenségét, nem titok, hogy igazságszolgáltatásunk nem javult s hogy a pénzügyek országunkat a lét és nem-lét örvényének szélére vezették. A veszélynek belátása az országos két legnagyobb pártot szövetségésre bírta, szövetségésre avegből, hogy rendezzék állapotainkat. A célt csak imponas többség és munkaképes, munkaszerető emberek biztosíthatják. Városunk pártjai is válvetett egyesülésre léptek. Az ily alakult szabadelvű pártnak teendője is tehát képviselőjelölt körülü tömörülés és számára a többségnek, a diadalnak biztosítása. Ez, t. i. jelölt felállításra tárgya e mai közgyűlésnek is, minél fogva nyilatkozzék a gyűlés: ha azonnal akarja-e a képviselőjelöltet kikiáltani, vagy bizottságot küldeni ki a jelölés megtevésére végett. — A közgyűlés 12 tagu bizottságot küldött ki s midőn ez rövid időre való visszavonulása után eljárásáról beszámolt, az általa felállított első jelölt Eder Ferenc, eddigi képviselő fölemlítését a gyűlés eljénzéssel fogadta. Fájdalommal vettük tudomásul, hogy Eder ur, nyugalmat óhajtvá a jelöltséget többé elfogadni nem szándékozik. Hiába volt a sürgetés, a kérés. Ekkor a 12 tagu bizottság feje, Alth József ur, kimondotta a második jelöltet. A Juhász Mihály nevét lelkesült éljenekkel, szünni nem akaró ovatiókkal és viharos tppsal fogadtuk. Ő is csak vonakodva s valóban a párt céljából hódolt — érzékeny szavakkal köszönve meg a (mindenesetre megérdemelt) közbizodalmat — a sürgetéseknek. Ha győzünk, benne a képviselőházb kétségtelenül egyiket birandja legtevékenyebb munkaeoinek. Tette fogja mutatni mit ér. — Elfogadván a jelöltséget, a pártelnökségről lemondott s helyébe a gyűlés Szilcz Istvánt választotta meg. — A gyűlés nagy meglepéddel oszlott szét tekintélyes kíséret csatlakozván a derék képviselőjelölthöz, kit egész hazáig kísértek — Kinek nem tűnnék itt föl az elismerés, a deferentia, melylyel a gyűlés Eder Ferenc ur iránt viseltetett? Ki zárkozhatnak el a hazafias lelkesedés constatálása elől, mely lelkeséddel a párt, megértve a szabadelvű kormány feladatát, Juhász Mihályt oly egyetértőleg magáénak vallotta?!

Teendőink.

(K) Az országgyűlési képviselő választása városunkban is a július 1—10-éig terjedő időköz valamelyik napján fog megtörténni. Halasztást az itt nem szenvedhet, miután a választók állandó névjegyzékével központi választmányunk már jóval ezeltől elkészült.

Mindenütt, hol alkotmányos élet uralkodik, e választás azon actio, mely legtöbb érdeklődést, legnagyobb figyelmet, legelevenebb mozgást, és élenkséget szokott támasztani. S ez, ha meggondoljuk, hogy ez a polgárok részéről a törvényhozás működésében való befolyásuknak érvényesítése, nem csodálható. Minden egyes polgár a törvényhozói hatalom részesévé csakis e választásoknál való közreműködésével válik.

Ez alkalommal culminál az alakult pártköröknek is azon törekvése, hogy az egyes erőket egy gyupontba egyesíteni, a szétszórodó nézetárvalatokat meghatározott irányban consolidálni, a szavazatokat erősiteni s saját nézeteinek, elveinek érvényt és diadalt szerezni — nemes hivatásuk.

E hivatás írja körül és szabja meg azon utakat is, kijelöli azon módokat, melyeknek kellő követésében, józan, okos, alkalomszerű felhasználásában áll a pártköröknek, mint ilyeneknek, életre.

Szabadelvélyű pártunknak is okvetlenül ki kell fejteni ezen életet. Számot kell vetni tagjai számával. Biztos tudomást szükséges szereznie az erőről, melylyel rendelkezik. A felállított jelölt iránt törekednie kell bizalmat kelteni, fokozni. Szükséges, hogy rajta legyen, mikép a kijelöléstől mindvégig t. i. a választások befejeztéig, a követ elutaztáig, — a párt és repraesentánsa, a képviselőjelölt, a népképviselő, a követ között az érintkezés meg legyen, hogy mind ő, mind a párt annál inkább érezze solidaritását. Az erre kinalkozó számos alkalmat kilesni, megragadni, nemesen és a cél magasztosságának megfelelőleg kiaknázni a pártkörök választmányai-, directoriumai-, vagy végrehajtó bizottságainak köteleességét, — mindenben és mindenütt szem előtt tartva a törvény szellemét, a törvényhozásnak meglévő intézkedéseiben rejlt szándékait.

Mindez azonban csak egyoldalú erő kifejtés, mely a kívánt erőmennyiséget csak akkor teremtheti meg, ha az egyes polgárok részéről is kellő módon támogatattik. Kiváltképen azoknak kik magukat az illető pártokhoz tartozóknak érzik, mindelefölött köteleességük a párt említett organumai működése felé egész bizodalommal közelitniök, azokat egészben és egymást kölcsönösen támogatni-, gyamolítani. Mint két fogas kerék egymásbavágó fogainak, úgy kell a pártkörök organumainak és az egyeseknek is egymásba fogódzniök, hogy elé-álljon a szükséges tömörülés és szilárdság.

A szabadelvélyű párt választmánya résen legyen, hogy a pártot és törekvéseit hátrány ne érhesse. Másrészt az éberség minden egyes tag részéről is köteleességnek tartassék.

Alkotmányos országokban az alkotmányos jogok gyakorlata iránti apathia bün. *) Sajnos, hogy nálunk e bün újabb időben általánossá kezd válni, pedig nincs veszedelmesebb mint ez. A terjedés jelenségének legenyesebb bizonyítéka, ha a közvélemény ezen apathia mutatkozásakor tétlen, nyugodt marad. Ez azt jelenti, hogy a helyes érzék a polgári erény és bün megkülönböztetésére nézve kiháló-félben van. Az ezt előidézte okok között nagy szerepet játszik a közvélemény sokszori meghamisítása, mi kivált féltékenkedő saktör esetén nem ritka tünemény. A sajtónak soha sem volna szabad megfelekedezni arról, hogy az önmagunkba térésre indító s az elkiesítő correctivumok között mi nagy a különbség s hogy a tulság még a jórátörékvésben is árt, mert gyakran épen ellenkezője idéztetik elé annak, ami elérendő célunkat képezte.

*) Polgártársaink figyelmébe ajánljuk Somsich Pál igen jellemző eme nyilatkozatát is: „A helyhatósági teendőm nem engedik meg, hogy azok, kik e téren jogosult helyet foglalnak el, a közügyek irányában közömbösök maradjanak; e közömbösesség bün, több mint bün, az hiba, oly hiba, mely ha folytonossá válik, magát a helyhatósági intézetet veszélyezteti s annak életrevalóságát teszi kérdésessé.” Szerk.

TÁRCA.

Fővárosi tárcalevelek.

IV.

Budapest, május 29.

Tisztelt szerkesztő ur! — A természetben most az egyszer volt ugrás: a télből nem a tavaszba, hanem egyszerre a nyár kellő közepébe ugrottunk át. A jégcsapokat, a hópelyheket, a csipős szelt friss ibolyák, zöld lombok és nyájas zefír váltották föl. A téli mulatságból a nyári mulatságra ébredtünk. Akik látónki tehetséggel fel voltak ruházva, mindjárt a téli kabáttal a tavaszi gunyát is behethették abba a nagy intézetbe, hol a zálogba tett ruhák fölött oly kiváló gondnal örködnek a jó szellemek. Azóta, hogy fölébredtünk, kedvünk tartós, mintha mindannyian zöldbeli koresmárosok volnánk, kiknek sem pünkösdi jóvedelmét, sem urnapi kiadásait, sem vasárnapi örömeit nem verte el az eső. — Az elemek, mintha a finom társalkodót ismernék Sasku bővített kiadásában, oly udvariasak; az egész napot nem háborgatják, csak késő éjfélen érkeznek s mikor hajnalodik, látjuk a harmatos fűvet, a jól megintóztott utcákat — milyennekké tenni csak az égi feeskendő tudja, hanem a nap sugari, a tiszta derült ég jelentik, hogy egész nap nincs mitől tartanunk, újra készülnünk a Margitszigetre, Széchenyi-hegyre, zugliget-, városligetbe, Palotára, majálisokra. A jég is, mely a mult héten a svábhégyen három fiakkert zuditott alá, annyira megbánta gonosz tettét, hogy a hegy alján igyekezett a szerencsétleneket úgy feltartóztatni, hogy egy kis ijedségnél egyéb bajuk ne essék.

Ha tulszigorunkat tartjuk is Solon azon törvényét, hogy beestelen legyen, ki villongások között, pedig hát a választások sem egybek békés villongásoknál, egyik pártokhoz sem tartozik; meg kell engednünk azt, hogy a közélettel, hol alkotmány van, visszahúzódní s köteleességünk mulasztásával mindent a jó sorsra bízni nem szabad. Ez az ut, a közönyösség utja, az ösvény, mely absoltísmusra vezet. Elősegíti a furfangosabbak, a hetyeké, szájhősök absoltísmusát. Gondoljuk meg csak: mi lenne az eredmény, ha mindegyik visszavonulva azt mondaná, mint magunk is hallók egyenemely polgártól „ejh bánom is, akármí történik.” Nem úgy ám. Bánni kell biz azt. Küzdeni kelletik. Győzőn a jobb s annyiszor amennyiszor kezdjük újból a mérkőzést, a tusát!

Polgártársainknak is tehát számot kell vetniök önnömagukkal. Ha határozatok, nem szabad elszigetelve maradniök. Csatlakozozanak. Munkájok befejeztével járjanak ez után; érdeklődjenek; tudakozódjanak; támogassák a velök egygondolkodásukat, az egyezésüket lelkes csapatait. Tétlenül várni és lesni, hogy mások mit mivelnek: ez meg-sértése a tartozásnak, melynek teljesítését tőlünk a király, a kormány, a baza és társaink jölte méltán követelheti.

Legyen a jelszó: „Egyesülés! Tömörülés! Összetartás!” és pedig az országos szabadelvély irányának, mint életképesnek, javára.

Ne feledjük, mit legközelebb Szlávy mondott beszámoló beszédében pozsonyi választói előtt: „alig három hónapja, hogy a két politikai párt a képviselőházban egybeolvadt és ime ez aránylag rövid, arasznyi idő alatt máris jelentékeny sikereket mutathat ám föl.”

Hazai ponyvairódmunk.

Hogy kinek kell elsősorban a nép kellő oktatásáról és neveltetéséről gondoskodni, azt helyesen fejtí ki Macaulay a következőkben: „Ha szabad az államnak aszatlni, úgy szabad, sőt köteles az állam neveltetni is”, ugymond ő egy parlamenti ülésen.

At volt hatva ezen igazságtól a magyar kormány, midőn az 1868: XXXVIII. törvényekben foglalt közzoktatási törvényt megalkotta. Alig van nemzet Európában, mely hasonló közzoktatási törvénynyel dicsekedhetnék. A felekezetiés érdekeinek megóvása mellett, nem hagyattak figyelmen kívül az állam érdekei sem. S hogy közzok. törvényünk revidálása mégis szükségessé vált, azt leginkább 1868. óta változott viszonyaink s a katolikus önhatóságunk közel jövőben kilátásba helyezett szervezése sürgeti.

Közzoktatási törvényünk kellőleg gondoskodik az ifjú nemzedék neveltetéséről, mint hogy a községek számára kiadott utasítás 4. §. elrendeli, hogy minden község, melyben 30 tanfőteles vagyon, köteles iskolát nyitni, a 10. § pedig elrendeli, hogy minden község, mely 5000 lelket számlál köteles felsőbb nép-, vagy polgári iskolát szervezni, s így nem kell aggódniunk az ifjabb generatio sorsa fölött.

Van-e azonban gondoskodva közzoktatási törvényünkben népünknek ama rétegről, mely az

A jégesónél sokkal nagyobb veszedelem rejlik magukban a koresmárosokban, kik ezidén mind abban a fixa ideában szenvednek, hogy nekik okvetlenül meg kell szabadulniök a deficitől, melyet tavál szenvedtek. A kiránduló, aki erről előre nem értesült, igen kellemetlen meglepetésben látja magát, mikor a szabadban a kötozni-való kontózt szemé elé kapja és észreveszi, hogy ha a friss viz, zöld lombok, üde levegő külön-külön megadóztatnának, akkor is tulságos borsos volna az ár, mely egy porció rosul kisütött rántott csirkéért merede zsebére. — A koresmárosok a könnyebb részt választják, mint a ros adósok, kiknek főgondjuk pénz kölcsönkapni; hogy aztán a jó hitelezők a pénzt mikép kaphatják vissza, az már az ő gondjuk. A koresmárosok is feltalálják a rosz ennilókat és számlákat; hogy aztán a szegény vendég meg tudja-e enni s ki tudja-e fizetni, az már nem az ő gondjuk. A vidám gyermekök, a kis diákok, kik a nap reggelétől késő estig alá-s fel-futkóznak a hegyeken, völgyeken, keresztutakon és éhes farkasokként térnek meg az ebédhez, konfekt gyanánt veszik a harmadnapos száraz kenyeret s nem szórnak átkokat; hanem az inyenek, kik a levegőt akkor jobban kedvelik, ha a gastronomia paragrafusai szerent van garnirozva, olyanokat sóhajtanak egy-egy zöldbeli ebéd után, hogy sóhajuk a purgatoriumba a legbűnbánóbb vezekló nyögésének beillenék. Különbzen igaz, ha egyik évben a koresmárosok foglalkoznak öngyilkossági gondolatokkal, a másik évben legyenek öngyilkosok a vendégek.

A koresmárosok és vendégekről jut eszembe a volt képviselők sorsa. Olyanok ők is, mint a zöldbeli koresmárosok tavaszkor: nem tudják, ha a jég és eső nem veri-e el minden reményésüket. A mandátum lejárt; jö-e új mandátum? — Sokan

iskolából már kivénült s a melybe a műveltség jótékony sugari még igen gyéren hatolnak be? — Sajnos, ezekről már a törvény kevésbé emlékszik meg, sőt még a külről beható káros befolyások elhárítása tekintetében sem intézkedik kellőleg.

Ki ne ismerné hazai ponyvairódmunk bő termékeit, melyek mind arra vannak hivatva, hogy népünknek amugy is meglazult erkölcsait teljesen megmételtyezék. — Megengedhető-e egy alkotmányos országban, melynek rendezett társadalmi viszonyai vannak, hogy a nemzeti és felekezeti túrelmetlenség szítására irányzott, a lopást, gyújtogatást, rablást s gyilkosságot, mint virtuositást feltüntet s a tobzódat és bujjakodást, mint az élet örömet festő iratok egyes vállalkozók által gyártassanak és szegény népünk között terjesztessenek.

Mi, kik állásunknál fogva a nép különféle rétegeivel jövenk érintkezésbe, azon állapotban vagyunk, hogy szolgálhatunk néhány ily, a nép kezén forgó ponyvairódmí mű címével: Róza Sándor a puszták hőse. Bogár Imre élettörténete. A disznóvá vált zsidó. A hét sváb. A verebek. A börtön titkai. A véres újjak. A hü ágas. Jó bor, jó szerető. Fél gyermek, fél kigyó stb. Ezekre és számos több ily fattyú-kinövésére az irodalomnak hívjuk fel a kormány figyelmét.

Közművelődésünk érdekei fenhangon követelik a lelket ölo ilyenén úzerkedésnek veszélyes áramlatát lehetőleg meggátolni, annál is inkább, mert ezen fercünknek nagy része német nyelven jelenik meg s olso pénzen terjesztetik a magyarosodás rovására.

Véleményünk szerent e tekintetben a megyei tanfelügyelőknek, mint a kormány legilletékesebb közegeinek kellene intézkedniök. A megyei tanfelügyelőknek hivatalos kötelemökké volna teendő a megyéjükben megjelenő minden népies irányú művet evidentiában tartani s a netalan veszélyesek elközbásáról erélyesen intézkedni. Végül a tanfelügyelők törvényileg oda volnának utasítandók, hogy megyéjükben a következeményekben áldásos kihatású népkönyvtárak létesítése körül minden lehető eszközt s módot használjanak föl. A kormány pedig évenként hirdessen pályázatot népies irányú közhazsnu művekre, mert csak így volna ellensúlyozható az erkölcsiséget megmételtyező s az értelmet elhomályosító ponyvairódmunk gyors elterjedése.

Wolkenberg Gyula.

V e g y e s e k .

— Pécsh Tamás, közlekedés-ügyi miniszter ó nma június 1-én csakugyan városunkba érkezett. Fogadására, amár jövelete egészen magán-jellegű volt, a megyei és városi törvényhatóság, a pénzügyi és a postaigazgatóság fejei és mások számonak az indohánál gyülekeztek össze. Megyei és városi főispánunk szívből fakadt üdvözló beszédet fogadta, mire a miniszter ur nem kevesebb bensőséggel és meghatottsággal válaszolt. Hangsúlyozta, hogy ő e vidéknek mint szülőföldének mindig hive akar maradni, ennek javát folyton szíven hordozza s iparkodni fog ennek specialis

vannak, akik igazán bucsznak választóiktól. Az utcákon találkozik a volt képviselő urakkal. — önkénytelenül ajkdra fordul a „Jó napot, képvise . . .”, a többit elnyelved, visszavonod, mert eszedbe jut, hogy talán gúnygnak is vehető s megnehezeltne. A volt képviselő ur nagyon megszorítja kezedet, nyájasan mosolyog a tévedésen és helyreigazitason. Olyan is akad, ki biztosít, hogy megnta a politikát s nem szándékozik többé fellépni; pedig ha megmondanád a kerületet, hol reménye lehet a megválasztására, azonnal lemondana „lemondásáról.” — Sokszor nagyon savanyu a szóló! —

A végrehajtó bizottságok sürögéne-forognak, tervezkednek és szervezkednek. A szabadelvélyű párt a fiatal tehetségeket mind be szeretné juttatni a parlamentbe. A journalistáknak is szüretjük lesz, talán többet fognak megválasztani a napi sajtó tehetséges munkasai közül, mint a mult választásnál, hol annyi volt a civakodás, a torzalkodás, hol mindenkinek csak azon járt minden igyekezete, mint tehetné tönkre az ellenpárt jelöltjét. Így aztán sem Törs Kálmán, sem Toldi István, sem Hegedűs Sándor, sem b. Kaas Ivor, sem Mudrony Soma és mások, kik méltó helyet foglaltak volna el a képviselőház padjain, nem kerültek méltó helyeikre. Bejutott helyettök sok üres fej, tudatlanság, elbizakodás, helyke hányavetiség, mely magasra tartja fejét, hanem annyi anyagot sem szolgáltatathatna, mint egy kicséplé szalmazsál.

A színház és művészet körül kellemes és szomorú újságok foglalkoztatják a közönséget. A nemzeti színházban a mult héten egy régi szép asszony és egy fiatal szép leány: Buljovszkyné és Dancz Nina léptek fel nagy külső sikerrel. A közönség elhozta hódolatát, tapsait, koszoruit, buzdításait részint a megérdemlett multért jutalom-

kívánalmait az ország, a közös haza jólétével kell összhangzatba hozni. Őt az itteni körökhöz a legbensőbb kötelekek fűzik s megpihenni és nyugodni is itt akar kiváló kedveltehez közel és azok körében. A vizionálás igazán örömteljes és — mondhatni — barátságos volt. Az- és még másnap, amidőn tisztelgéseket is fogadtok, a magas vendég itt időzött s jun. 2-án a 6 órai vonattal távozott. Ez alkalommal is tisztelői közül igen sokan megjelentek az indóház helyiségében. — Nem mulasztottuk el ezuttal megrónni azon valóban illemsértő módot, melylyel az „A.-k. Közl.” e fogadás alapján tulbuzgósággal vádolta a főispánt, a tisztelgés éreméből levonni törekszik. Többeknek egészen más irányu nyilatkozatait hallottuk, kik mindenestere illetékesebbek mint a „K.” arra, hogy a dologról ítéletet mondjanak. Ami pedig megrovásunkat illeti, tudja meg a „K.”, hogy a jogot, melyet ő arrogál magának: mindenre nézve véleményt nyilváníthatni, mi is arrogálhatjuk s ez alapján teljes joggal megróhatjuk fenjeltett modorát és kicsinyeskedését.

— *Sina Simon* b. Széchenyi István iratainak megvételére 3000, azaz háromezer forintot ajánlt fel. Soká éljen a haza javára!

— *A kassai m. kir. pénzügyigazgatóság* Kratzer J.-t., 1. oszt. pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki.

— *A legf. helyen* engedélyezett „Mercantile” biztosító társaság, biztosítási ajánlatok elfogadására Kassát és környékét illetőleg a főgynökséget Kozák G. E. urra ruházta.

— *A városi első helyi* engedelmi választás egészen való és a 2-ik negyedbeli választás Répászky Józsefre vonatkozó részének megsemmisítését a bíráló választmány is megerősítette.

— *A váltóhamisítás* bünténye- és csalási kísérletben legfőbb törvényszékiek elmarasztalt Hollaky István a nevezett forum által, vizsgálói foglaltsága beszámításával, 1 1/2 évi börtönbüntetésre ítéltetett.

— *Ismét öngyilkosság!* R. E. kassai születésű s Lippán polg. isk. tanítól alkalmazott fiatal ember e hó 5-én, dél felé, a helybeli „Európa” című vendéglő egyik szobájában méreggel oltá ki életét.

— *A városi t. c. bizottság* közgyűlést tart ma és holnap d. u. 4 1/2 órakor.

— *A kereskedelmi és iparkamarai* beltagok választására f. hó 29-ik napja van kitűzve. A választás helye a városnáz tanásterme. Szavazni lehet reggeli 8-tól esti 6 óráig. A választandó 32 tag közül 16-ot a kereskedők, 16-ot az iparosok választanak.

— *A métermértékek* hitelesítésére hivatott városi hivatal tevékenységét május 1-ével megkezdte. Hivatalos helyisége a korács-utcai 5. sz. házban földszint van.

— *Izsó Miklós*, jeles magyar szobrász, nincs többé!*) Sok kassai barátja kedvesen emlékszik vissza az 1867. évre, mikor Izsó Debrecenben Csokonai szobra körül fardozván, üdülés és szórakozás

*) Haláláról mai tárcánk emlékezik meg. Szerk.

kép, részint buzdításul a jövőre, mely még teremhet, mint a vízbe vetett forró ólom, virágokat és töviseket is. Bulyosvskyné „Stuart Mária”-ban, Dancz Nina a „Csók”-ban lépett föl. A hajdani magyar művész, ki visszatért a német színházról a magyarhoz, sokat tanult, de sokat felejtett is. Haladt a művészetben, közeledett a tőkély felé; hanem zengzetes magyar nyelvünket, ha nem is felelte el, nem őrizte meg birtokában oly szépen, mint elvitte volt. Nem gáncsoljuk érte, de nem is magasztaljuk. Művészete előtt kalapot emelünk. Azonban bocsásson meg a művész, hogy Prielle Kornélia és Felekiné asszony előtt sem tesszük föl kalapunkat. Az igaz, hogy ők csak itthon szereztek dicsőséget a magyar névnek: de mi ez érdemet is méltányolni tudjuk. — Dancz Nina a vidék egyik kellemesebb színésznője, szép alakkal, kifejező szemmel, ritka pompájú szőke hajjal; hanem gonosz manirokkal, melyek majdnem annyit feledést, mint tanulást igényelnek, hogy a nemzeti színpadon Dancz k. a. helyét megállíthatná. Kedélye van, értelme sem hiányzik, s ha buzgalma — mint Demosthenes a kövecsekkel szájában — megbirkózik az árnyoldalak leküzdésével, igyekezet helyett sikert is mutathat fel idővel. A nemzeti színpadot ma holnap egész özőne fogja elfoglalni a középszerű tehetségeknek, kiknek jelszava: Mi várhatunk! — Ők várnak is, hanem a közönség kifogy a türelmeből s elküldi magát, mint az egyszerű paraszt ember a karzatot: „Lássuk már a medvét!” — Néha igaz, hogy részeseülünk páratlan művészi előadásokban is, mint közelebb a „Holt szív” és a „Nőgyűlölő” új daraboknál. Az első Castelnovo olasz szerző 3 felvonásos drámája, melyben Prielle Kornélia egész jelességében ragyogott. Matildnak az ábrázolt önékesnőnek szerepét, az utolsó részletekig oly műgondtal mutatta be, hogy a közönség a szó

zás végett ide rándult s pár hetet vendégszerető városunkban töltött. Leginkább szeretett a szabad természet ölében időzni, s barátai az ő kedvéért több kirándulást is rendeztek. Egy, ily alkalommal Téhány mellett, a esőrgedező Hernád felett emelkedő hegyesűcs legregényesebb pontját, honnan gyönyörű kilátás nyílik a vidékre, a társaság *Izsó sziklájának* nevezte el. A művész örmével vállalkozott a kereszt-apaságra és saját kezével véste nevét a durva szirtföldre. A nagy magyar szobrász iránti kegyeletből őrizzuk meg Izsó sziklájának emlékezetét!

— *A helybeli*, sőt fővárosi lapok is nem régebb azon hirt hozták, mintha a „Fureca” nevű erdőben szórakozó diákok ott savanyúvíz-forrást fedeztek volna föl. A hatóság, meg akarva győződni a valóról, küldöttségileg vizsgálta meg a helyet, s e küldöttség savanyúvíz helyett közönséges, bűzhöd vizre talált.

— *A főrelátandói ifjuság* által tervezett tavaszi vizgalom július 2-án csakugyan megtartott, habár megelőzőleg három napig tartó eső, hideg és szélvész nem sok élvezet-reménnyel kecsgette a kirándulókat. Még reggel is, midőn Bankóra kimentek, borús idő fenyegette őket. Dél felé azonban az időjárás a bátorszívűeket mintegy megjutalmazni akarta. Az égnyelvet kitisztult s a rég nem látott nap széthinté meleg sugarait, beragyogva a hegyek- és völgyeket. Ekkor a vendégsereg is nagy számmal öszlött a szabadba, résztvenni az ifjuság örömeiben. Az ifjak a díszesen felszerelt tereben féjfélig táncoltak. A sok szép, rózsás, úde arc között ott lejtett a rendező ur is kedves arájával, míg az időb tanárok egy más tereben kedélyesen mulattak vendégeikkel, szívélyes pohárköszöntésekkel fűzőlőve az érkezőket, kiket szeretetreméltó háziasszonyi modorával Mauricz Rezsóné asszony, az igazgatót neje ő nga. igazán vendégszeretőleg fogadott. Sajnos, hogy a meghívók kezelése és kiosztása körül némi zavarok fordultak elő, miről a rendezőség akkor értesült, mikor a bajt orvosolni már nem volt hatalmában.

— A 10-én Bankón tartandó tavaszi mulatságot illetőleg megkérteünk a következő sorok közlésére: A netán fölmerülhető félreértések kikerülése szempontjából szükségesnek tartjuk kijelenteni, miszerint a hírlapi meghívás a t. c. közönség szíveskedjék egyenes meghívásul tekinteni. Egyes személyekre szóló jegyek utján való meghívások nem történtek. A rendezőség.

— *Ujból is figyelmeztetjük* a t. közönséget azon előadásokra, melyek színházunkban a jövő július havában a budapesti nemzeti színház tagjából alakult társulat által tartatni fognak. Paulay Ede urnak, mint a társulat művezetőjének, „előleges színházi jelentése”-t már falragasztok és kihordott értesítések hirdetik. Bérteni lehet Illés Lajos urnak a színház épületében levő szívarkereskedésében. Mától kezdve már mindenki igényei kielégíthetnek, mennyiben a t. bérllők előjoga bérleteikre a tegnapi nappal elérvilt.

— *A megyei szabadelvű* kör tagjainak 4-én tartott összejövetele — mint lapunkat értesítik — igen látogatott volt. Darvas Imre pártelnök meg-

teljes értelmében el volt ragadtatva. Évek óta nem hallottunk annyi tapsot, mint — e különben gyarló darab — előadásánál. A tiszta, önzetlen szerelmet, a nemes szívet, mely a megálázás alatt összetörik, Prielle úgy mutatta be, mint kivüle most senki nem képes talán Európában. Bűszkék vagyunk reá, hogy mindig a miénk volt. A „Nőgyűlölő”, vigjáték, Benedixnek egy kis darabja, melyet Ujházy Ede fordított a nemzeti színház számára. Egy nőgyűlölő fiatal embert gyógyít ki betegségséből egy szeretetreméltó fiatal menyecske, ki egyszerű mind feltékeny férjét is kigyógyítja szerelme-féltéséből. Jó ötlet, de kevés gondnal van kidolgozva; a német szerzők egyáltalán nem sokat törődnek az eszrit-vel; megelőgesznek egy-egy szereppel. melyben jelesebb színésznők debütözhatnak. Benedix is, mintha Molnárné asszonynak akart volna írni egy szerepet. A kedves, jókedvű, a nőket legjobban gyűlölő férfiak megtérsítésére bizony vállalkozható menyecskét kifogástalanabbul alig lehet adni, mint Molnárné asszony. Ugy tapsolt a színház, mintha mind nőgyűlölő lett volna, kiket ő megtérsített.

Az öröm mellett szomorúság is van a művészetnek. A leggenialisabb szobrász: Izsó Miklós, tegnap reggel tüdővészben meghalt. Engel képzetesebb volt, de Izsó tehetségével most senki sem versenyezhetett. Sokat szenvedett, és mikor sorsa jobbra fordult, elnyeli a föld. Küzdünk, hogy szomorú-fűzeknek szolgáljon talajul sirhatunk. Nemesak a „Busuló juhász”, „Petőfi-”, „Csokonai-szobor”, de egy nemzet fájálja legelső szobrászunk kora halálát. Ki az, ki egyhamar nyomába léphet? — Hallgatunk.

Rododendron.

nyitván az ülést, felhívta a jelenvalókat, kik netalán még a párt tagjai sorába beírva nem lennének, hogy a beírást a maguk részéről fogadatosítsák. Szentimrey L., Alth J., Darvas F., Bárczay O. a végrehajto bizottság tagjait választattak meg, kik a pártelnök- és pártgyűzővel együtt képezik a végrehajto teljes bizottságot.

— *Alsó-Csábján* e napokban tűz támadt és — mint értesülünk — három házat elhamvasztott.

— *A nagyvidai kerület* szabadelvű képviselő-jelöltje: Dióssy János, szepszi járásbíró. A fűzériben Darvas Imre alispánt léptetik föl azon esetre, ha eddigi képviselője, Bárczay mandatumot nem vállal. Ugyanitt készül mint szabadelvű föllépni Károlyi E. gróf, mint jobboldali pedig Dessewffy E. gróf Zemplénből. A választások a megye egész területén jul. 1. fognak megtörténni.

— *Göncröl* május 30-áról írják, hogy oly nagy mennydörgéssel és villámlással összekötött zivatar volt, a milyre már régen nem emlékeznek. A város közepén folydogáló patak annyira megdagadt, hogy a pallokat mind magával seperte és igen sok házat tetemesen megrongált. Az okozott kár egész nagyságában a szántóföldeknek mutatkozik, hol sok helyen a gazdát dús reménnyel kecsgetető életnek csak nyoma látszik s a tavaszi vetemények is igen be vannak iszapolva, itt-ott egészen megsemmisítve a sebesen rohanó áríz által. (A szerencsétlenség fájdalom! ritkán jó egymagán. A tűzhöz most aradat is még! Szerk.)

— *A június 1-én* Ujhelyben történt választásnál — mint lapunknak a Bodrogközről írják — Matolay Etele országgyűlési képviselő a Vezmándy Odón főjegyző által nyert 121 szavazat ellenében, 158 szavattal többséggel, tehát 279 szavazattal, Zemplénmegye alispánjává választott meg. — Ugyane forrásból merítjük a hirt, hogy Sennyey báró, országgyűlési képviselő, beszámoló beszédét Leleszen e hó 15-én tartandja.

— *Tátra-Füreden* a fűrdövendégek kényelmére táviró-állomást nyitottak.

— *Szepsz megye* gazdái egyikétől, ki már 14 év óta szorgalmas és pontos jegyzéket vezet ki-váltképen az időjárásnak gazdasági befolyásáról, azon szives ígéretet nyertük, hogy egyes fontosabb gazdálkodási és gazdasági mozzanatok iránt t. olvasóinkat lapunk utján koronként értesíteni fogja.

— *Hammersberg Jenő*, országgyűlési képviselő ur, nyomtatásban közzétett és lapunknak is megküldött nyilatkozatában ad számot a tornageyei szini választókerület választóinak a befejezett országgyűlés működése- és ennek eredményéről, valamint önmagának mint képviselőnek magatartása- és eljárásáról.

— *Réti Mihály*, a népszínművek e ritka, kedvelt alakja, a épies elem eredeti képviselője, máj. 29. a budapesti klynikán elhunyt. A magyar színművészet, halálában, nem csekély veszteséget gyászol.

— *Temesváry Lajos*, volt helybeli színgazgató iránt, ki társulatával jelenleg a budapesti krisztinavárosi színhörben működik, több érdeklőséggel és nagyobb elismeréssel viseltetik a főváros, mint viseltetett a kassai közönség. A társulatnak — írja a „P. N.” — lesz ereje közönséget vonzani, ha Temesváry kellő erélyt fejt ki. Május 30-án a „háromesörű kacsát”, Lecocq kedvelt operette-jét nagyszámú közönség nézte és gyakori tapsokkal tüntette ki *Bényegné*, a színhör ismert kedvencét, *Nemeth Jánost*, a társulat széphanu tenoristáját, *Deszót, Timárt, Ujházyt*, kik a színhör közönségénél jó emlékezetben állanak. Temesváry közelebb egy ujdonságot hoz színre, Offenbach legújabb operette-jét: „Robinson”-t, mely sem Budapesten, sem a német színpadokon még nem adatott. (Mikassaiak, már láttuk. Szerk.) A társulat műsora több dalművet foglal magában, így pl. *Bájital*”, *Hunyady László*”, *Troubadour*”, *Zilda*”, *Tra-riata*” stb. A nyáron ezeknek bizonyosan szép közönségek lesz, ha Temesváry jó előadás-, tiszteges kiállítás- és ügyes karokról fog gondoskodni, és ezt fölteszszük róla.

— *A nemzetközi* statisztikai congressus, mely ezidén lett volna Budapesten megtartandó, a jövő évre halasztott.

— *Lapunk 13. és 14. számát* a kiadóhivatal visszaváltja.

T a n ü g y .

— *Magyar Gyula*, esobánkai lelkész azon gyakorlati tanmódra kívánja a földmívelési, ipar és kereskedelmi miniszterium figyelmét felhívni, melyet Spanjevich Márk pomázi esperes plébános a felnötök oktatásánál használ. A nevezett esperes ur ugyanis mindenekelőtt a tanitók képzésére fordította figyelmét. Nem lévén képes a neptanítók megdegyike a méterrendszert minden ubaigazitás nélkül teljesen elsajátítani, kerületéből a néptanítókat barátságosan magához hívta, s előttök az egész rendszert egy szakértővel pontonként, gyakorlatilag

megmagyaráztatta, minek folytán kerületének mindegyik néptanája a méterrendszer teljes és alapos ismeretével távozott tőle. Ezen mellőzhetetlen előmunkát után esperes ur felhívta kerületének plébánosait, hogy figyelmeztessék és világosítsák fel felöltött híveiket, miszerint a néptanáok által, felhívására községenként életbeletett vasárnapi méter-eladásokon, saját érdekében megjelenni mindenkor igyekezzenek, esperesi körjárata alkalmával pedig minden községi előjárónak személyesen nyújtott felvilágosítást és népszerű magyarázatot, felkérve őket, hogy a népet a vasárnapi előadások látogatására buzdítsák. Ezen egyszerű eljárás azon öröndetes eredményre vezetett, hogy e kerületben a felnőttek nagy része máris megbarátkozott a méterrendszerrel, az év végeig pedig annak ismeretét a legnagyobb valószínűség szerint annyira elsajátították, hogy a tudatlanságukra számító nyereczkédő üzerek cselofogácaikat könnyen menekülhetnek. Ezen eljárás gyakorlati kivitele az egyházi felsőbb hatóságok hivatalos megkeresése által az egész országban könnyen lenne eszközölhető.

Az iskola ellenségei. A tanügy terén a tökély legfőbb fokát elérni látszó nagy Német-birodalomban sem állhatnak különbül az ügyek, mint nálunk. A „B. L. Zeitung“ 15. számában elsorolja az iskola ellenségeit. Ezen ellenségek elseje és legrosszabbja — egymond — a nép közönysége, meg pedig nemcsak az alsóbb rétegekben, hanem és talán nagyobb mértékben a magasabb körökben is. Az iskola másodszori ellenségei azok, kik egyoldalú célok utáni törekvést követelnek tőle. Ezek abból mint emberképző intézetből idomító-intézetet akarnak alakítani! Harmadrendű ellenségei azok, kik felelőssé akarják tenni a társadalomnak jelenlegi erkölcsi állapotáért, és kik ezen, meg nem felelő állapotnál fogva a modern pedagógusok által szükségeseknek és fontosaknak elismert bizonyos tantárgyakat törölni akarnának. Ezek az iskolára nézve azon veszedelmes elvet vallják, hogy az értelmi fejlődés eddig az erkölcsnek rovására történt. Ők ellenségei a népműveltség szabad fejlődésének, a világosságnak és haladásnak. — Végre negyedszeri és utolsó ellenségei a tanodának azok, kik arra törekednek, hogy a tanítókat és nevelőket a lehetőleg korlátolt és szanyru viszonyok között maradjanak; kik a tanítót előjáró, valamint a jobb módú osztályok előtt csak görnyedt háttal és alázatossággal szeretik látni. Ezek — s Göthe szerint — „Es muss auch solche Käuze geben“ — azt árulják el, hogy az iskola magaslatos feladatáról és fontos működéséről fogalmok sincsen. Ha a Haug Kamil után közzétett ezen nyilatkozattal, melynek valóságáról s hitel-érdemességéről kételkedni nincs okunk — saját viszonyaink felől is anélkül, hogy bővebb magyarázatokat éreszkednénk, akarnánk észinté véleményyt kockáztatni: bátran kijelenthetnők, hogy a fenebbiekben állapotainkat is híven visszatükröztetve látjuk.

Törvényszéki csarnok.

A Dick Armin ügyvéd által Weisz József biztosítási ügynök ellen támasztott sajtójú esküdtzéki tárgyalása június hó 4-ére, délelőtti 9 órára volt kitűzve és ugyanaznap megtartva a kir. törvényszék e célra berendezett helyiségeiben.

Hallgatóság elég nagy számmal volt. A jelenlevők számára, kik csak belépti jegyek mellett juthattak a tárgyalásra be, a tárgyalási szoba körüláll elrekesztett egy része s a mellékszoba, a másik oldalra levő mellékhelyiség pedig a tárgyalási terem nagyobb részével a bíróság, az esküdtek, a vádló és vádlott és védők részére vala fentartva.

A bíróságot Teley Péter kir. törvényszéki elnök ur elnöksége alatt: Nagy László és Puky Gyula kir. törvényszéki bíró — és Mihályi Kálmán és Eder Elek jegyző urak képezték.

Vádló, Dick Armin, ügyvéd: Bulyi Dezső, kassai —, és vádlotté: Bajusz József, s. a. ujhelyi ügyvéd volt.

A bírósági elnök mindenekelőtt felolvastatta az esküdtzéki szolgálatra hivatott esküdtek névsorát, constatatván három tagnak hiányát, de egyszersmind elterjesztvén elmaradásuk igaz okát is. Az esküdtek önnönmagukat Szerényi Ede, Timkó József és Kytka Ferenc esküdtzéki képességgel bíró jelenlevők megválasztása által egészítették ki.

A felek visszavetési jogozatuk gyakorlatát félre vonulva a mellékszobában teljesítették. Esküdteikül maradtak: Steinhauz Adolf, Straus Dávid, Zähr Rezső, Mész Gusztáv, Kain Dávid, Palásthy Gábor, Weizenbreyer Frigyes, Smidt Lajos, Csorba Gyula, Markó Lajos, Boglári Antal, Münszter Tivadar. Pottagok: Hauszer Antal, Maurer Gyula.

Ezek a törvényi rendeltetést esküdtek letették. Kihallgattatott a vádlott s az elnök a tárgyalást megnyitottnak nyilvánította.

Felolvastatott a vádlóval és fel a helybeli „Pannonia“ című f. évi febr. hó 10. napján 17. sz. a. megjelent lap „Offener Sprechsaal“ rovatában foglalt incriminált cikk, melyben Weisz József Dick Armin sikkasztással és lopással vádolja és becsületesért általános kifejezésekkel illeti.

Dick Armin becsületes igazolására s ártatlansága kimutatására tanukra és szakértőkre hivatkozván, minthogy ébbeli kérelmét a törvényszabta módon s annak idején a bíróság elé terjeszté, a kihallgattatni kért tanuk: Bodnár Ferenc, kassai kir. aljárásbíró és Ungár Jónás, ez mint szakértő is és a másik szakértő, Selhinger Emil, helybeli kereskedő kihallgattattak és számos okmány felolvására rendeltetett el, mindazoké t. i. melyek közlését vádló ügyvéde, Bulyi Dezső kívánta.

Ellenben vádolt bizonyítékai elterjesztetésének mint nem kellő módon kértnek hely nem adatott.

E bizonyítási eljárás jó sokáig tartott úgy, hogy befejeztetések körülbelül 2¹/₄ 12 óra lehetett. A tárgyalás 5 percre felüggesztetett. (Vége következik.)

Irodalom.

— Benedek Aladár „Uj Idők“ című szépirodalmi, társadalmi s divatlapjának 22-ik száma a következő zardag és válogatott tartalommal jelent meg: „A szinpad és titkai“ból, Molnár Györgytől: „A vizen“ (eredeti költemény), Kuthentől: „Genovera, vagy a puritán házi nevelés tükölypéldánya“, Lauka Gusztávól: „Buzavirágok“ (Hugo Victor költeménye), Prém József fordításában: „Szerelm és szenvedés“ (Polko Eliz elbeszélése); „Canova első és utolsó szerelme“, Szőlőy Sándortól: „Egy nap a Pluto bolygón“ (regényes utazás), báró Sternberg A.-tól: „A boldogság útja, írta Zichy Géza“, Reviczky Gyulától: irodalmi társadalmi és művészeti hírek; a borítékon: előfizetési, felhívás „Milyennek a nők“ című munkára, divattáca-üzemeket, vidéki élet, Hymen, szőretjény, sakkalány (hármas jutalmakkal), a szerkesztő nyílt válszai, vegyelek. — E valóban az új idők igényeinek teljesen megfelelő s avatott tapintattal szerkesztett csinos hetilap előfizetési ára félre csak 5 ft s évnegyedre 2 ft 50 kr. Kiadóhivatal: Budapest, Kristófer, 2. szám III. emelet, 10. ajtó.

— Budapestiek kaptak Palásty Sándornak „A józan magyar néphez“ című röpiratát. Ajáljuk a viszonyokat és a szabadelmű párt törekvéseit kellően méltányoló ezen művecskét a t. e. olvasó közönség figyelmébe. Megrendelhető szerzőnél az „Ellenőr“ szerkesztőségében, Budapest, nádor-utca, 6. — Darabja 15 kr., száza 10 ft, ezre 70 ft.

Közgazdaság.

— A vetemények állása a június elejéig terjedő jelentések alapján. A buza j. májusi időjárás nem volt kedvezőtlen; valamivel kevesebb szél és több eső kifogástalanná tette volna. A buza állása kitünő; — a gabna virágzásának küszöbén van; a tavaszi kalászos növények elmaradtak, valamint a kapás növények is lassanként fejlődnek. Szőlő és gyümölcs mindegyre több reményre jogosít. A réteken valamely kurta fekete hernyó mutatkozott nagy mennyiségben, mely azonban, — amily érthetlennül megjelent — aszerint el is tűnt. — Torna. Május havában kétszer volt eső, mely azonban alig hatott a növényzet gyökeréig, s ezt is hamar kiszáradtatták az erős szelek. Az őszi vetés sok helyen foltos, a lapályosabb földekben jobb, de nagyon elgyomosodott. A tavaszi vetemények ritkán keltek és nehezen fejlődnek. A rétek közép-mennyiségű, igen jó szénát ígérnek. Szőlő- és gyümölcsben bő termés mutatkozik.

— 1876-ban Milanóban selyemtenyésztési congressus leend. Az érdekelt közönség a kereskedelmi miniszterium földművelési ügyosztályában megtekintheti a congressus programját.

— A legújabb hivatalos jelentések szerint országunk egész területe a marhavésztló ment.

— A kassa-oderbergi cs. kir. szabad. vasút részvényesei f. hó 28-án Budapesten (Széchenyi-utca, 7. sz. a.) fogják tartani harmadik rendes közgyűléseket.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Klekner Alajos.

H I R D E T É S E K.

5331. szám. 53 2-3 p. 1875.

Csődhirdetmény.

A kassai kir. törvényszék mint csődbíró részéről közhírré tétetik, kik a fentírtott csődtömeg ellen miszerint **Gedeon Mátyas** kas-bármí jogcimen követeléssel bírnak, sál lakos ellen az 1840 miszerint követeléseiket a szükséges 22. t. c. 5. §. b) pontja értelmében okmányokkal támogatva a fent kitétt elrendeltetvén, a hitelezők összejeve-határidőre ezen kir. törvényszéknel

telére folyó 1875. évi **augusztus 12., 13. és 14.** napjai tüzetek ki-határidőül; perügyletül s ideiglenes tömeggondnokul Timkó József kassai ügyvéd nevezették ki.

Felszólítanak tehát mindazok, kik a fentírtott csődtömeg ellen miszerint követeléseiket a szükséges 22. t. c. 5. §. b) pontja értelmében okmányokkal támogatva a fent kitétt elrendeltetvén, a hitelezők összejeve-határidőre ezen kir. törvényszéknel

nyújták be, mert később beadott ke-resztőiknek többé hely adatni nem fogna.

Kelt Kassán, a kir. törvényszéknek, mint csődbírósnak 1875. évi május hó 22. napján tartott üléséből.

Teley Péter,
kir. törvényszéki elnök.
Hudák Bertalan,
h. jegyző.

9871. sz. 56 1 5333. 57 1 1874.

Hirdetmény.

A kassai k. törvényszéknel 1874. július hó 28-ik napján a kereskedelmi egyéni cégek jegyzékbe beiktatott Liebenheimer Mór abanumgyei béli szesz- és vegyeskereskedő, mint cégbírláló e cég alatt:

„Liebenheimer Mór.“

Kelt Kassán, a kir. törvényszéknek 1874. évi július hó 28-án tartott üléséből.

Puky Gyula,
kir. tiszéki elnöki helyettes.
Török Lajos,
h. jegyző.

Hirdetmény.

A kassai királyi törvényszéknel 1875. évi május 21-en a kereskedelmi cégek jegyzékében beiktatott „Csermelyvölgyi gazdasági gépgyár“ Kassán székely közkereseti társasági cég-nél Megyó Adolf, Schirger Emil, Szakmáry Károly és Bauer Ignác választmányi tagok cégvezetési alá-írásaik bejegyeztek, a ugyanekkor Kollmann Vilmos, Fleischer Gusztáv, Zähr Rezső és Benzur Emil eddigi cégvezetési aláírásaik kitöröltettek. Mi is ezennel közhírré tétetik.
Kir. törvényszék Kassán, 1875. évi május 25.

Teley Péter,
kir. törvényszéki elnök.
Eder,
h. jegyző.

Legjobb minőségű vizálló cément

Benczúr eperjesi cémentgyárából, 48 5-20

Mogyoróskán (hanusfalvi posta.)

Kapható:

Kassán	Fleischer és Schirger	uraknál,
"	Lasz gallner Agost	urnál,
Eperjesen	Línkesch Samu	"
"	Luchs Ede	"
Iglón	Schmör T. és C.	"
Göllniczen	Szentistványfi F. J.	"
Késmárkon	Demiant Gyula	"
Sz.-Váralján	Steller Nándor	"
Lócsén	Justus B. G.	"
"	Lányi Gusztáv	"
Rozanyón	Nehrer Mátyas	"

Épen most jelent meg magyar fordítása a hírneves, igen tanul-ságos könyvnek: 44 7-20

Az önmegóvás,

tanácsadó minden korbéli férfiaknak. Laurentiusól. — Számítalanszor bebizonyult segély és orvoslás (26 éves tapasztalás folytán) a

Gyöngeségi

állapotoknak a finemző ta-gokban, ideges bajokban sat. mint a rongáló önfertőzés és fajt kleszpangók következményének. — Minden könyvárur-nál, jelenl Kókai Lajosnál. Ká-roly-utuban. Ara 2 ft 30 kr.

A könyv megóvatik bizonyos utánzóektól és majmolásoktól e könyvme néve, melyek a kö-zönség elámtatása tekintetéből még hirdetésményen szöszereinti le-írásáig is terjednek. Azért figyél-jen mindenki arra, hogy könyvem eredeti 35. kiadását

Laurentiusól kaphassa, mely egy 8-adrét 208 lapos kötetet képez 60 honctani ábrával, azóba metazve és a szerző név-bélyegével van pecsételve. Laurentius tanár.

Köszönetnyilvánítás.

Köztudomásúvá tevén, hogy a Löderer András cég alatt eddig főnállott vendéglőt megszüntettem s a vendéglői épületet f. évi június 1-étől a m. kir. postaigazgatóságnak bérbé kiadtam; el nem mulaszt-hatom, hogy t. c. vendégeim és üzletbarátaim mind-nyájának, együtt és egyenként, kik 35 év lefolytában engem becses bizodalomokkal megtisztáltak és szeren-cséltek, ezért legbensőbb hálás köszönetemet ne nyilvánítsam.

Kassán, 1875. május 31.

Mély tisztelettel

özv. Löderer Andrásné s. k.

58 1